

gemeente **Oosterhout**

NOTA VOOR DE RAAD

Datum: 20 februari 2018	Nummer raadsnota: BI.0180071
Onderwerp: Raadsbreed initiatiefvoorstel inzake onderzoek	

Portefeuillehouder: Gemeenteraad	Bijlagen: Wensen en bedenkingen college van B en W	Ter inzage: Uitvoeringsvoorstellen plus offertes
--	---	---

Voorstel:

1. Onderzoek te laten doen naar de effectiviteit van het toezicht van de gemeenteraad op het functioneren van de burgemeester;
2. Hiertoe maximaal € 49.000 ter beschikking te stellen, te dekken uit de algemene reserve.

Inleiding en probleemstelling

In het kielzog van het terugtreden van de ex-burgemeester zijn diverse raadsleden en vooral de fractievoorzitters bevroegd over de ontstane situatie. Door mensen op straat, door de pers, en ook onderling. Hetzelfde geldt voor wethouders en direct betrokken ambtenaren. Bij de initiatiefnemers van het onderhavige voorstel is behoefte ontstaan om helderheid te krijgen over een aantal zaken. Hiertoe stellen zij de raad voor om een extern onderzoek te laten doen. De centrale probleemstelling luidt:

Wat is het effect van het toezicht van de gemeenteraad op het functioneren van de burgemeester?

Deze centrale probleemstelling kan worden uiteengesplitst in de volgende onderzoeksvragen:

1. Wat is (in theorie) de rol van de gemeenteraad als het om de burgemeester gaat, wat is effectief toezicht, en wat is hierbij de rol en invloed van andere voor de gemeenteraad relevante actoren (wethouders, ambtenaren, provincie, derden)? Welke informatie(bronnen) hoort/horen hierbij?
2. Wat behelst (in theorie) het 'functioneren van de burgemeester' precies, bijvoorbeeld: wat moet hij doen, wat mag hij doen, wat moet hij laten, wat is precies 'het aanzien van het ambt' (art. 37 Rechtspositie burgemeesters)?
3. Wat houdt (in theorie) het toezicht van de gemeenteraad op de burgemeester exact in, welke beoordelingsmaatstaven worden hierbij gehanteerd?
4. Op welke wijze heeft de gemeenteraad van Oosterhout zijn rol in de praktijk ingevuld als het om de (ex-)burgemeester gaat, en welke rol hebben andere voor de gemeenteraad relevante actoren daarbij gespeeld? Was de informatie waarover de raad beschikt(e) volledig, juist, tijdig en relevant? Zowel gedurende de volledige periode dat de ex-burgemeester het ambt vervulde, als rond de situatie die uiteindelijk tot zijn terugtreden heeft geleid.
5. Wat zijn de feiten omtrent het functioneren van de (ex-)burgemeester van Oosterhout in de praktijk?

6. Is het toezicht van de gemeenteraad van Oosterhout op het functioneren van de ex-burgemeester effectief geweest? Zowel gedurende de volledige periode dat de ex-burgemeester het ambt vervulde, als rond de situatie die uiteindelijk tot zijn terugtreden heeft geleid.

De bovenstaande uiteensplitsing in diverse onderzoeksvragen is nodig om een duidelijk beeld te krijgen over enerzijds de regels en 'hoe het hoort', en anderzijds over hoe e.e.a. daadwerkelijk in de praktijk gelopen is. Daarbij is sprake van een context waarin diverse actoren rollen hebben en wederzijds invloed uitoefenen en dus ook mede verantwoordelijkheid dragen voor het correcte verloop van procedures en processen, en ook voor een correcte onderlinge informatievoorziening en bejegening. Uiteindelijk is met een duidelijk beeld van hoe 'het moet' en 'hoe het feitelijk gelopen is' een oordeel te vellen over de rolinvulling en invloed van diverse actoren inclusief de raadsleden, de mate waarin een context voor degelijk toezicht door de gemeenteraad is gecreëerd, en uiteindelijk over de effectiviteit van het toezicht door de gemeenteraad op het functioneren van de ex-burgemeester, in het algemeen, en in het bijzonder t.a.v. de recentelijk ontstane situatie die tot zijn terugtreden heeft geleid.

Doelen van het onderzoek

Hoofddoel van het onderzoek is om *transparantie* te bewerkstelligen en een *zuiver/objectief beeld*, ook naar buiten toe, over:

- de (invulling van) diverse rollen en verantwoordelijkheden, van/door de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie, de provincie, relevante derden;
- de kwaliteit en volledigheid van informatie;
- de kwaliteit van diverse interventies;
- de wijze waarop informatie is gedeeld tussen diverse actoren en de tijdigheid van deze informatiedeling.

Doel is uitdrukkelijk ook om tot aanbevelingen te komen ten aanzien van de effectiviteit van het toezicht van de gemeenteraad op het functioneren van de burgemeester. Met andere woorden, is de invulling van de toezichthoudende rol van de gemeenteraad op het functioneren van de burgemeester voor verbetering vatbaar?

Onderzoeksafbakening

Het is belangrijk om duidelijk aan te geven waar het onderzoek wel over gaat en waar het onderzoek niet over gaat. Het gaat wel over het handelen van diverse actoren t.a.v. de ex-burgemeester en diens functioneren, zowel in het algemeen als rond de specifieke situatie die tot zijn terugtreden heeft geleid. Het gaat niet om de inhoudelijke informatie die conform artikel 61c van de Gemeentewet geheim is (uit vertrouwenscommissies en functionerings- resp. klankbordgesprekken). Het gaat wel om andere informatie, expliciet of impliciet, over het functioneren van de ex-burgemeester in diverse settings, incl. de veiligheidsdriehoek en gemeentelijke driehoek, en bijvoorbeeld de positie van de provincie. Hoe lopen de informatiestromen precies, welke interventiemogelijkheden zijn er en hoe is e.e.a. ingevuld? De nadruk ligt vooral op processen en minder op inhoud. Uiteindelijk zou ook een buitenstaander met de onderzoeksrapportage in de hand zich een mening moeten kunnen vormen over de context en uiteindelijk de effectiviteit van het toezicht door de gemeenteraad op het functioneren van de (ex-)burgemeester.

Financiën

Op basis van de centrale probleemstelling, de onderzoeksvragen, de onderzoeksdoelen en de demarcatie van het onderzoek zijn vijf bureaus aangeschreven om een voorstel te doen voor de uitvoering van het onderzoek en offerte uit te brengen, zie bijlagen. Twee bureaus zijn vrijwel meteen afgevallen, een van de twee omdat het uitvoeringsvoorstel niet tijdig is ingediend. De overige drie bureaus hebben uitvoeringsvoorstellen ingediend die redelijk tot goed aansluiten bij de bovenbeschreven onderzoeksopzet. Eén bureau heeft de onderzoeksopzet geïnterpreteerd vanuit integriteitsperspectief, één bureau heeft de onderzoeksopzet geïnterpreteerd vanuit een 'lerend' en 'bouwend' perspectief (dit bureau heeft ook een oud-burgemeester in het onderzoeksteam) en één bureau sluit zeer nauw aan bij de letterlijke onderzoeksopzet. De laatste twee bureaus hebben veel

ervaring met complexe politiek-bestuurlijke onderzoeken. Dat blijkt ook uit diverse referenties. Het laatste bureau is om niet geheel verklaarbare redenen significant duurder dan de andere bureaus.

De gemeenteraad stelt kwaliteit voorop. De volgende stap is daarom om twee of drie van de genoemde bureaus uit te nodigen voor een gesprek over hun uitvoeringsvoorstel en offerte. Ook kunnen nog alternatieve opties worden overwogen, bijvoorbeeld de mogelijkheid het onderzoek te laten uitvoeren onder leiding van een of meer oud-bestuurders en niet onder leiding van een bureau. Er was onvoldoende tijd om dit vóór de raadsvergadering van 27 februari te realiseren.

Gezien de wens tot kwaliteit, is het zaak om een maximaal bedrag te voteren voor het onderzoek, binnen de bestaande aanbestedingsregels en -afspraken. Een opdracht mag 1-op-1 worden gegund mits het bedrag beneden de € 50.000 blijft. De raad wordt dan ook voorgesteld om, indien voor bovenbeschreven onderzoeksopzet wordt gekozen, maximaal € 49.000 ter beschikking te stellen voor het uitvoeren van het onderzoek.

Participatie

Het publiek wordt op de hoogte gebracht van de start en de uitkomsten van het onderzoek via het nieuws van de gemeenteraad zoals dat in het weekblad wordt gepubliceerd. De presentatie van het onderzoek zal tijdig worden aangekondigd zodat belangstellenden desgewenst daarbij aanwezig kunnen zijn. Afhankelijk van de uitkomsten zullen vervolgstappen met de gemeenteraad en andere betrokkenen worden besproken.

gemeente **Oosterhout**

BESLUIT VAN DE RAAD

Nummer: BI.0180071

DE RAAD VAN DE GEMEENTE OOSTERHOUT;

Gelezen het raadsbreed ingediende initiatiefvoorstel met registratienummer BI.0180071,

BESLUIT:

1. Onderzoek te laten doen naar de effectiviteit van het toezicht van de gemeenteraad op het functioneren van de burgemeester;
2. Hiertoe maximaal € 49.000 ter beschikking te stellen, te dekken uit de algemene reserve.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 27 februari 2018.

DE RAAD VOORNOEMD,

, voorzitter

, griffier